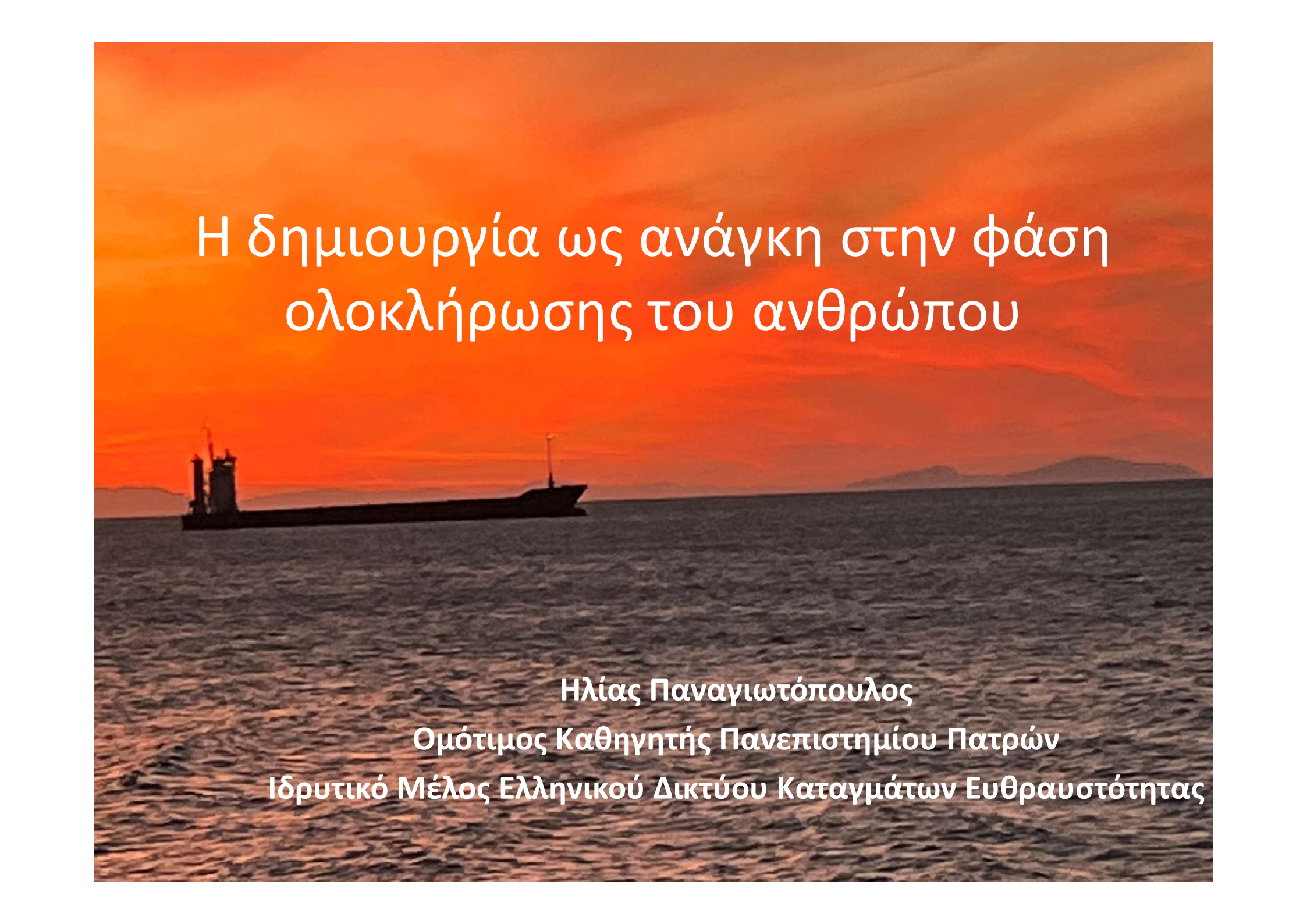

The background of the slide is a photograph of a large ship, possibly an offshore supply vessel, sailing on the sea. The sky is a deep, vibrant orange, suggesting a sunset or sunrise. The ship is silhouetted against the bright sky, and the water in the foreground is dark with some ripples. The overall mood is contemplative and dramatic.

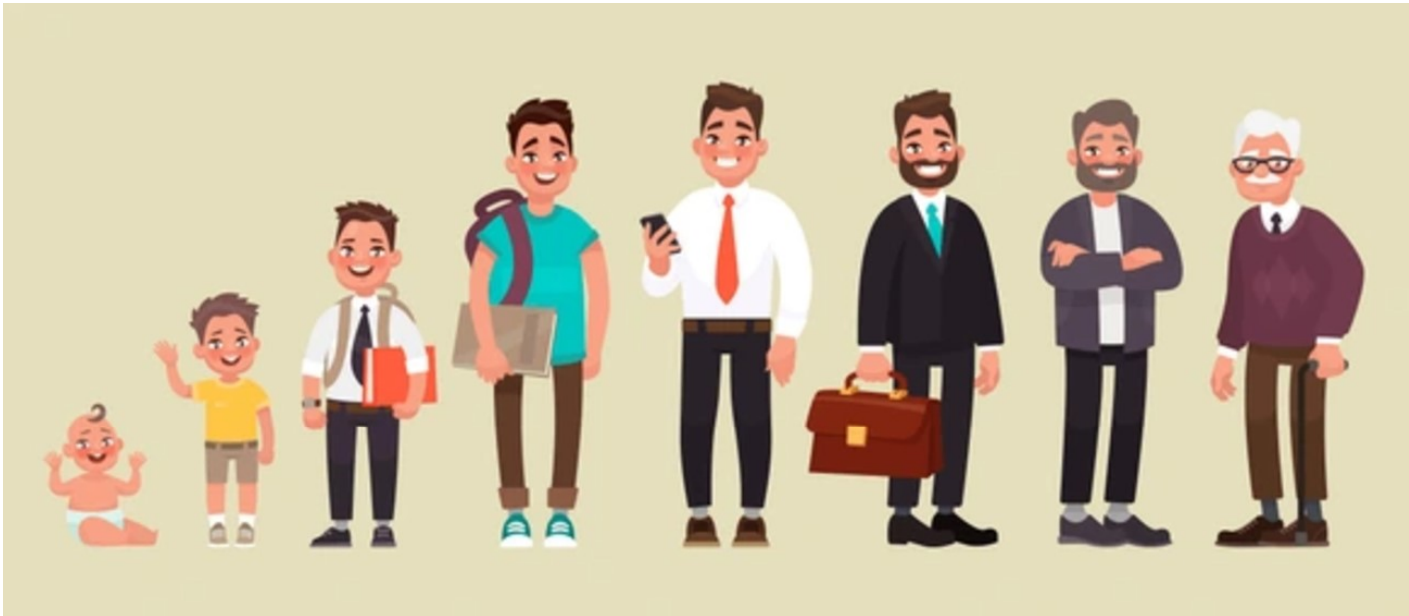
Η δημιουργία ως ανάγκη στην φάση ολοκλήρωσης του ανθρώπου

Ηλίας Παναγιωτόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών
Ιδρυτικό Μέλος Ελληνικού Δικτύου Καταγμάτων Ευθραυστότητας

Οι φάσεις της ζωής του Ανθρώπου!

1. Οι ηλικίες του ανθρώπου
2. Η Δημιουργία;
3. Υπάρχει Ανάγκη δημιουργίας;
4. Ολοκλήρωση του ανθρώπου
5. Ερωτήματα στην γενιά μας
6. Μερικές σκέψεις

1. Ηλικίες του ανθρώπου

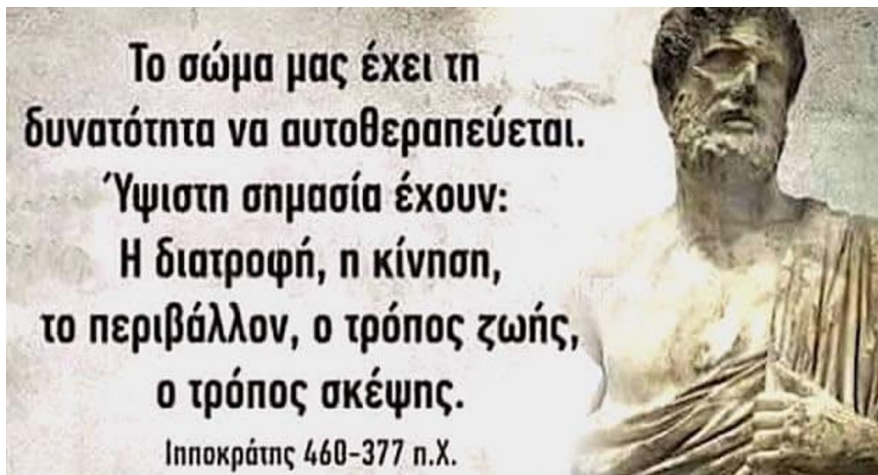

Χρονολογική ηλικία

- Τα χρόνια που έχουν περάσει από την ημερομηνία γέννησης.
- Δεν δίνει καμία άλλη πληροφορία για το ίδιο το άτομο.
- Το χειρότερο, μερικοί στέκονται στην αντίστροφη μέτρηση!!!

Βιολογική ηλικία:

- Δηλώνει την **λειτουργική κατάσταση των βασικών οργάνων μας**.
- Προσδιορίζεται από πολλά αλληλοεπιδρώντα μέρη της φυσιολογίας μας, όπως η πίεση του αίματος, τα επίπεδα της γλυκόζης στο αίμα αλλά και οι αλλαγές στο καρδιαγγειακό, αναπνευστικό και ενδοκρινικό σύστημα.
- Η **σωστή διατροφή** και η **συστηματική άσκηση** δεν κάνουν τον χρόνο να σταματήσει να κυλά, αλλά μπορούν να τον καθυστερήσουν σημαντικά!

Η σωματική δραστηριότητα προσφέρει:

- **Νοητική τόνωση:** απελευθερώνει νευροδιαβιβαστές στον εγκέφαλο, κυρίως επινεφρίνη και νορεπινεφρίνη.
- **Ευεξία και χαρά:** απελευθερώνονται με την άσκηση, ντοπαμίνη και η σεροτονίνη.
- **Αύξηση της νέο-αγγείωσης και των συνδέσεων μεταξύ νευρώνων που αυξάνει το μέγεθος διαφόρων περιοχών του εγκεφάλου αντισταθμίζοντας την απώλεια όγκου του εγκεφάλου που προκύπτει με τη ηλικία.**

Άλλες ηλικίες

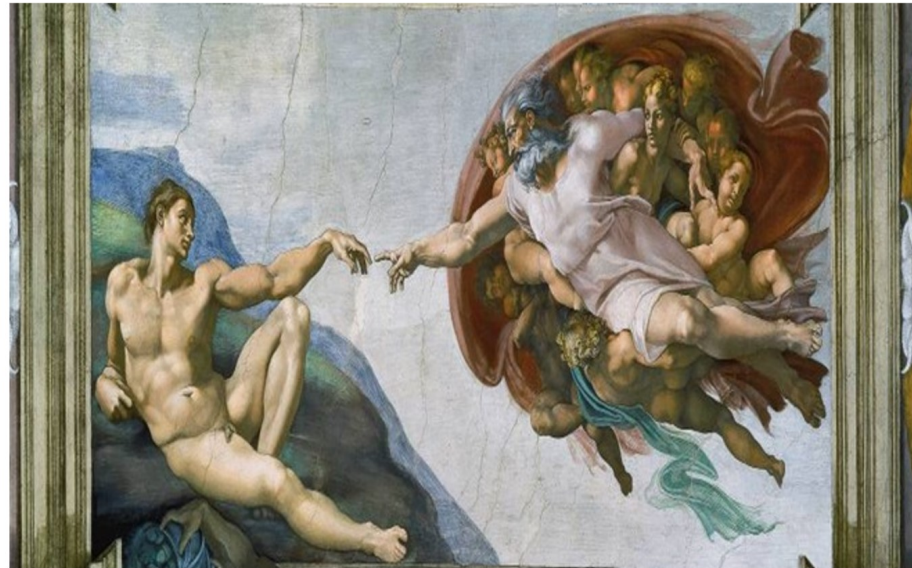
Η κοινωνική ηλικία

- Καθορίζεται από τους κοινωνικούς ρόλους **που αναμένουν οι άλλοι από μας**, όταν ακούν πόσο χρόνων είμαστε.
- Η Τρίτη ηλικία, για παράδειγμα, **συνδέεται με παρεξηγήσεις**, όπως η **απώλεια της αυτονομίας**, η επιδείνωση της ποιότητας ζωής και η **περιθωριοποίηση**.
- Όμως, μπορεί να είναι και μια **περίοδος γεμάτη από καινούργιες ευκαιρίες**, χωρίς υποχρεώσεις, και με ελεύθερο χρόνο, που μπορεί να αξιοποιηθεί με τρόπο ανταποδοτικό για το ίδιο το άτομο.

Η ψυχολογική ή συναισθηματική ηλικία

- Είναι η ηλικία που κάποιος **αισθάνεται, ενεργεί, συμπεριφέρεται** και **μπορεί να διαφέρει** από τη βιολογική ή την χρονολογική ηλικία.

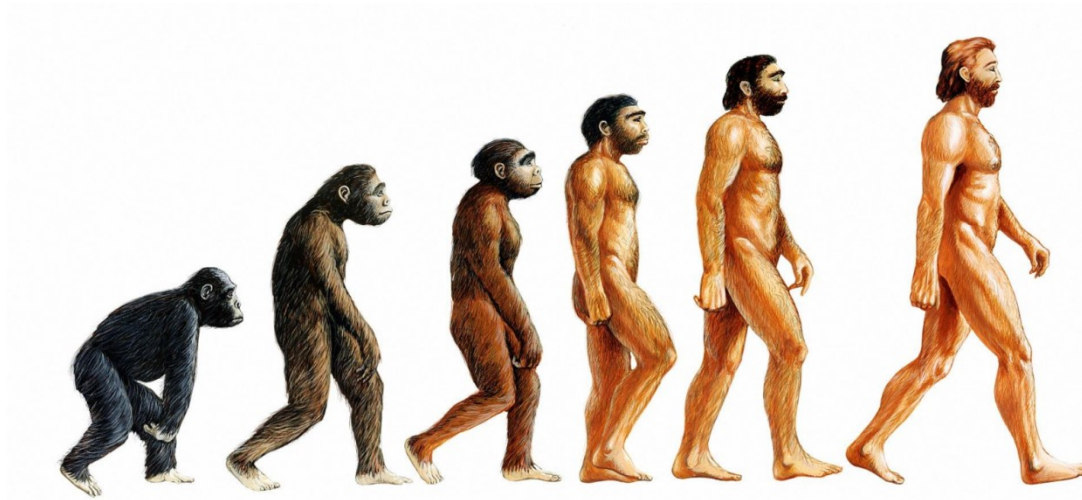
2.α Η Δημιουργία στη ουσία του Ανθρώπου

Η Δημιουργία του Ανθρώπου
μετά την Δημιουργία του Κόσμου !!!!

«**Το κατ' εικόνα** αναφέρεται στην αυτεξούσια δύναμη της ψυχής, ενώ **το καθ' ομοίωση** αναφέρεται στην αρετή και στη δυνατότητα της εξομοίωσης». *Ιωάννης ο Δαμασκηνός*

2.β Η Δημιουργία στην εξέλιξη μέσω της Φυσικής Επιλογής

Κάρολος Δαρβίνος
1809 - 1882

Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, το «είδος» **δεν είναι σταθερό κι αναλλοίωτο**. Όλα τα είδη των φυτών και των ζώων, που έζησαν πάνω στη Γη ή που εξακολουθούν να ζουν, είναι το αποτέλεσμα της ασταμάτητης μεταβολής, της εξέλιξης από μια ή ελάχιστες υποτυπώδεις αρχικές μορφές.

Όλα τα ζωντανά πλάσματα της φύσης και κατά είδη και κατά άτομα του ίδιου είδους, **διεξάγουν ένα αγώνα**.

Ο ΘΕΟΣ υπάρχει;;;

2.γ Η Δημιουργία στην φυσιολογία του Ανθρώπου

- Είναι η **καλύτερη άμυνα κατά της κατάθλιψης**. Πυροδοτεί την έκκριση ντοπαμίνης και σεροτονίνης, που μας δίνουν συναισθήματα έξαρσης και ευφορίας.
- **Ενισχύει το Ανοσοποιητικό Σύστημα** διατηρεί την Υγεία.
- Οι θετικά σκεπτόμενοι άνθρωποι, **βρίσκουν πάντα διαθέσιμο χρόνο, για να κάνουν δημιουργικές πράξεις**

2.δ Η Δημιουργία στην χαρά μέσα από την προσπάθεια

- Ο άνθρωπος δημιουργεί κυρίως **γιατί τον ευχαριστεί** και τον βοηθά να ξεφεύγει απ' την άχρωμη καθημερινότητα, αλλά κι επειδή αυτό που θα παράγει, θα ενθουσιάσει κάποιον άλλο.
- Η **ίδια η φύση δημιουργεί**, μέσα από τέσσερις διαφορετικές εποχές. Τα χρώματα που γεμίζουν τον ουρανό την ώρα της δύσης του ήλιου, τα αστέρια που φωτίζουν το σκοτάδι και τα σύννεφα, που αν τα παρατηρήσεις, με τη φαντασία σου θα δεις να σχεδιάζουν ένα σωρό εικόνες εκεί ψηλά.

Ο χρόνος είναι πολύτιμος!!!!

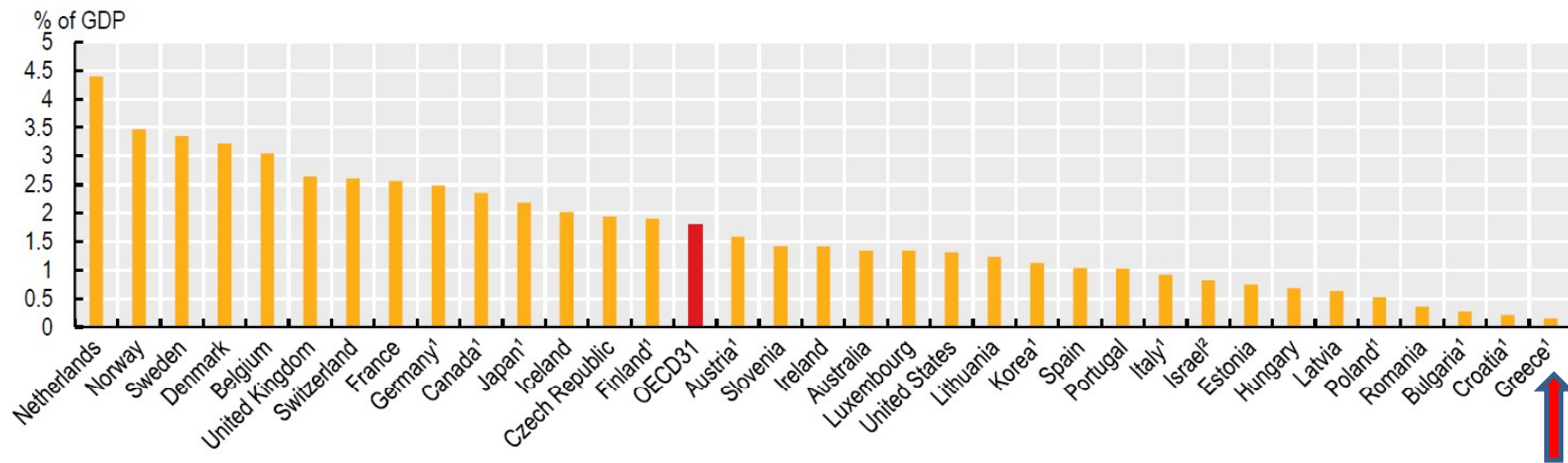

Ο άνθρωπος που τολμά
να σπαταλήσει
μια ώρα από τον χρόνο,
δεν έχει ανακαλύψει
την αξία της ζωής
Charles Darwin

Δεν πρέπει να μας εκφράζει!

3. Η ανάγκη της δημιουργίας

Figure 10.23. Total long-term care spending as a share of GDP, 2021 (or nearest year)

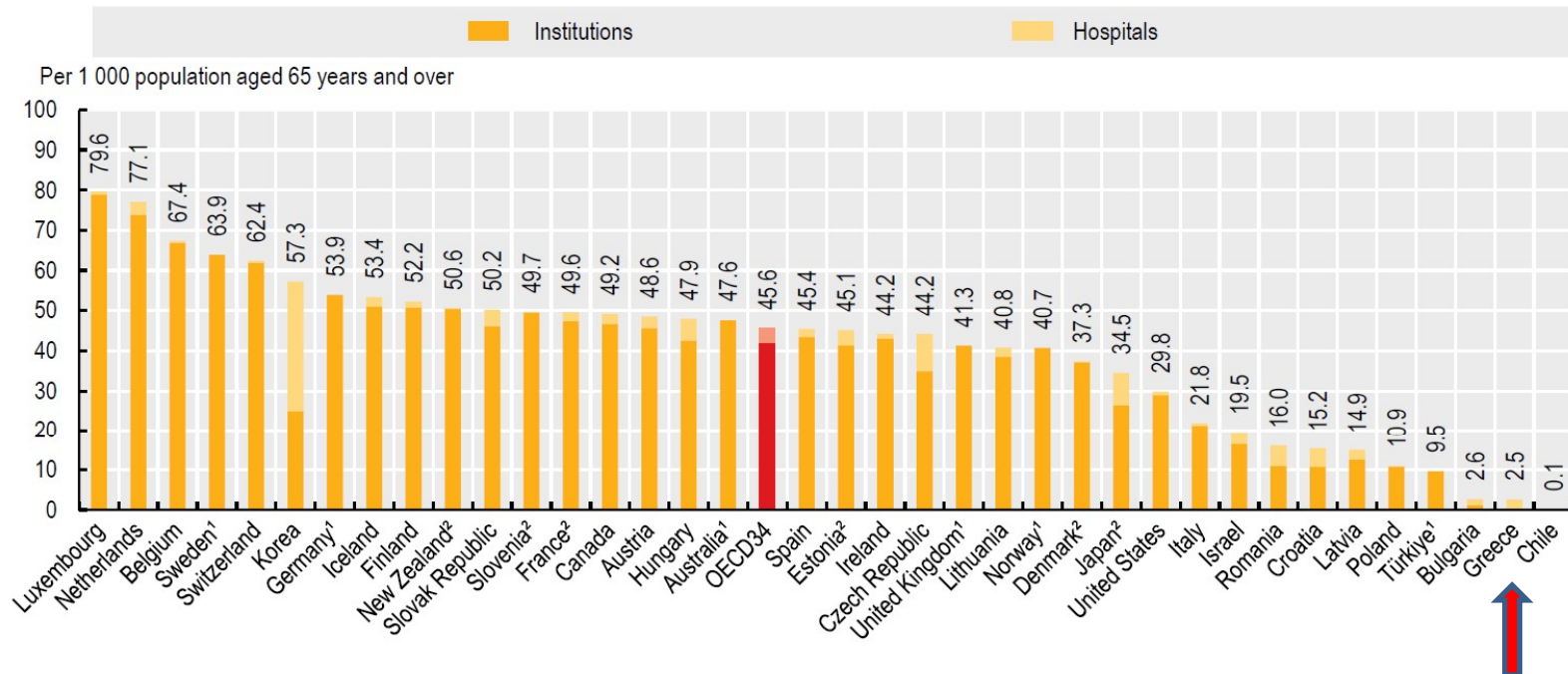
1. Countries not reporting spending for LTC (social). In many countries this component is therefore missing from total LTC, but in some countries it is partly included under LTC (health). 2. Country not reporting spending for LTC (health).

Source: OECD Health Statistics 2023.

StatLink <https://stat.link/fobxem>

- Είμαστε η χώρα που ξοδεύει τα λιγότερα για χρόνια φροντίδα (ΟΟΣΑ)!!!

Figure 10.21. Long-term care beds in institutions and hospitals, 2021 (or nearest year)

1. Number of LTC beds in hospitals are not available in these countries. 2. Number of LTC beds in hospital excluding psychiatric beds.
Source: OECD Health Statistics 2023.

- Είμαστε από τις χώρες με την μεγαλύτερη ανάγκη κλινών χρόνιας φροντίδας!

Να κατέβουμε στους δρόμους;

Ναι!!! Τα αιτήματα είναι δίκαια !!!!

Αλλά, μην πάρουμε εμείς τις αποφάσεις!!!

Covering four large spending categories

pensions

11.6% of GDP*

healthcare

6.6% of GDP

long-term care

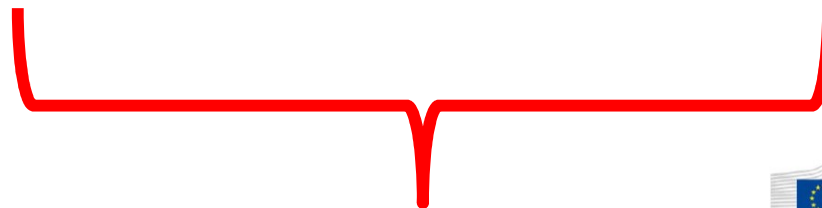
1.7% of GDP

education

4.1% of GDP

* avg EU spending in 2019

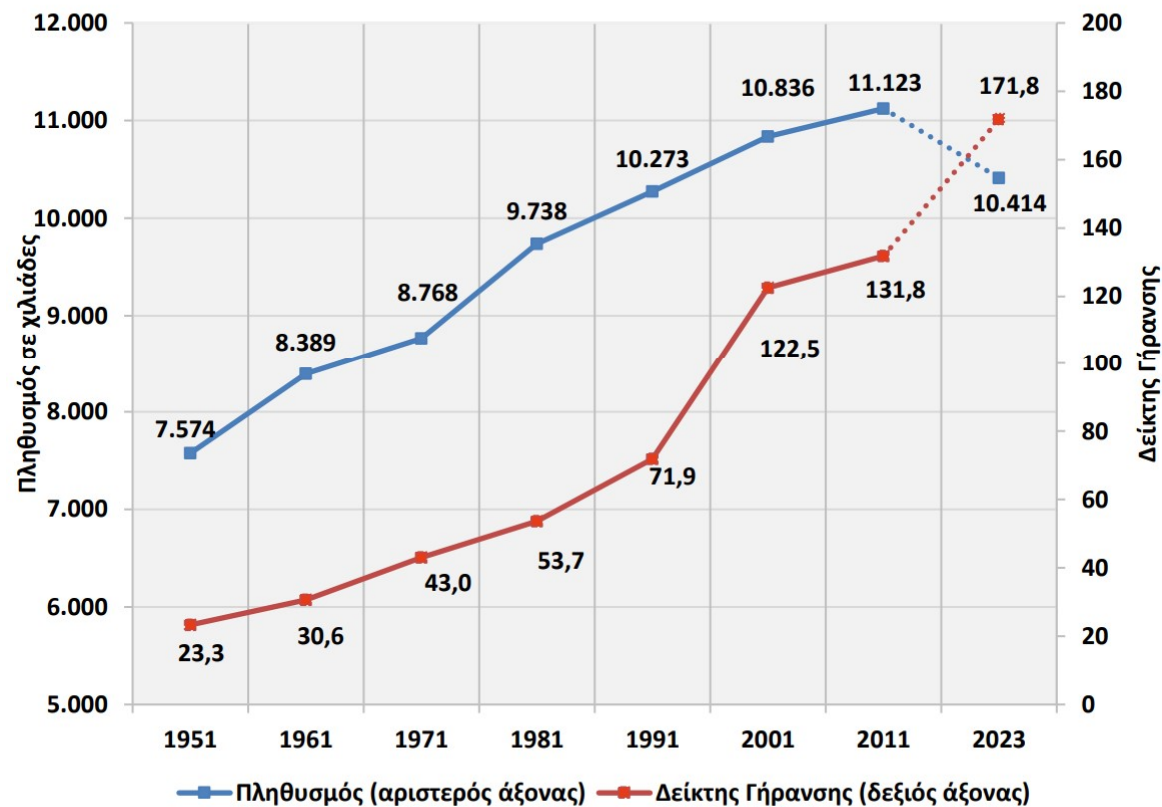

Υγεία, Χρόνια φροντίδα, Εκπαίδευση
12.5%

Θα αφαιρέσουμε, από άμυνα-πυροπροστασία, γεωργία,
δίκτυα μεταφορών, αποζημιώσεις φυσικών καταστροφών ;;;

Ποιος θα παράγει πλούτο;;

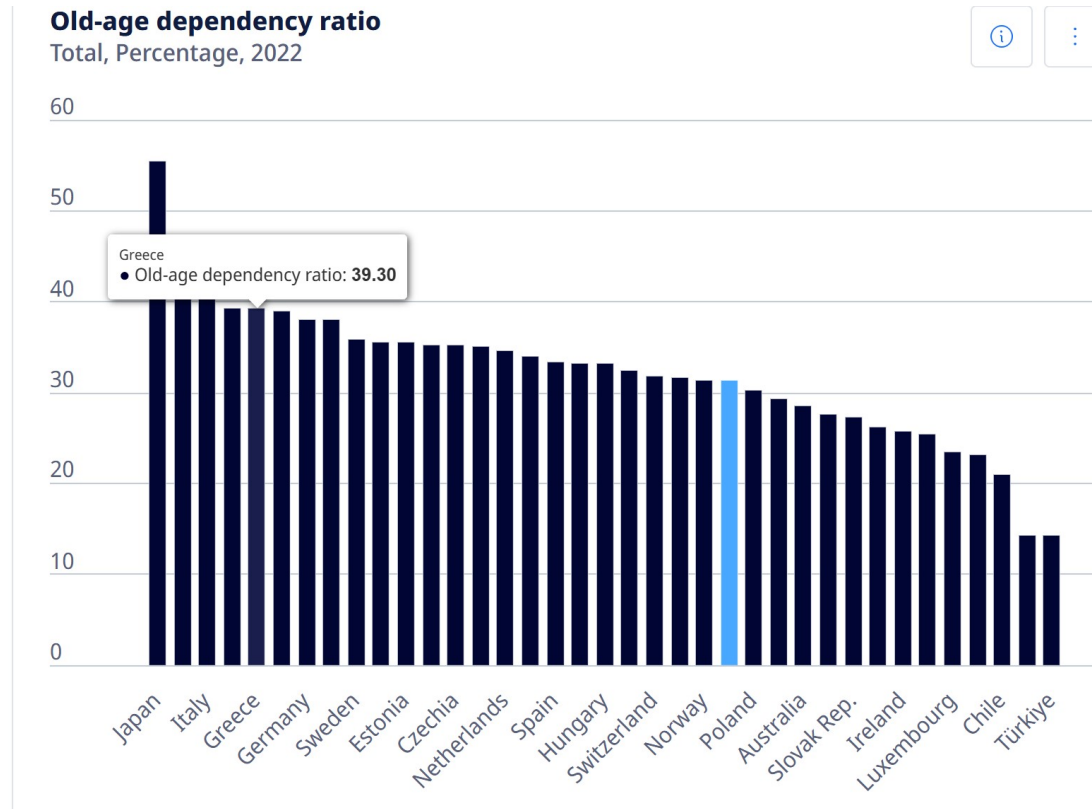
Γράφημα 1. Υπολογιζόμενος Πληθυσμός και Δείκτης Γήρανσης της Χώρας
για τα έτη 1951 – 2011 και 2023

Ο δείκτης γήρανσης:

(πληθυσμός ηλικίας 65 ετών και άνω προς τον πληθυσμό ηλικίας 0-14 ετών)
ανήλθε σε 171,8.

Ο δείκτης εξάρτησης ηλικιωμένων (ΔΕΗ)

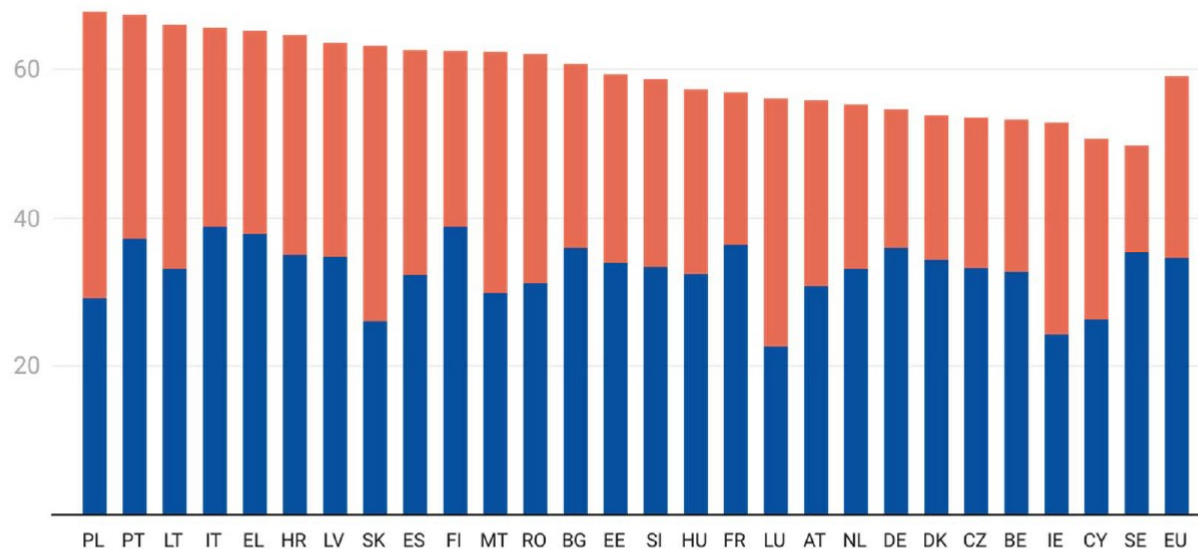
Ο ΔΕΗ είναι ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω ανά 100 άτομα σε ηλικία εργασίας (20 – 64)

Αν δεν αλλάξει κάτι.....

Old-age dependency ratio (%)

number of people 65+ / number of people 20-64

■ 2019 ■ increase 2019-2070 (pps)

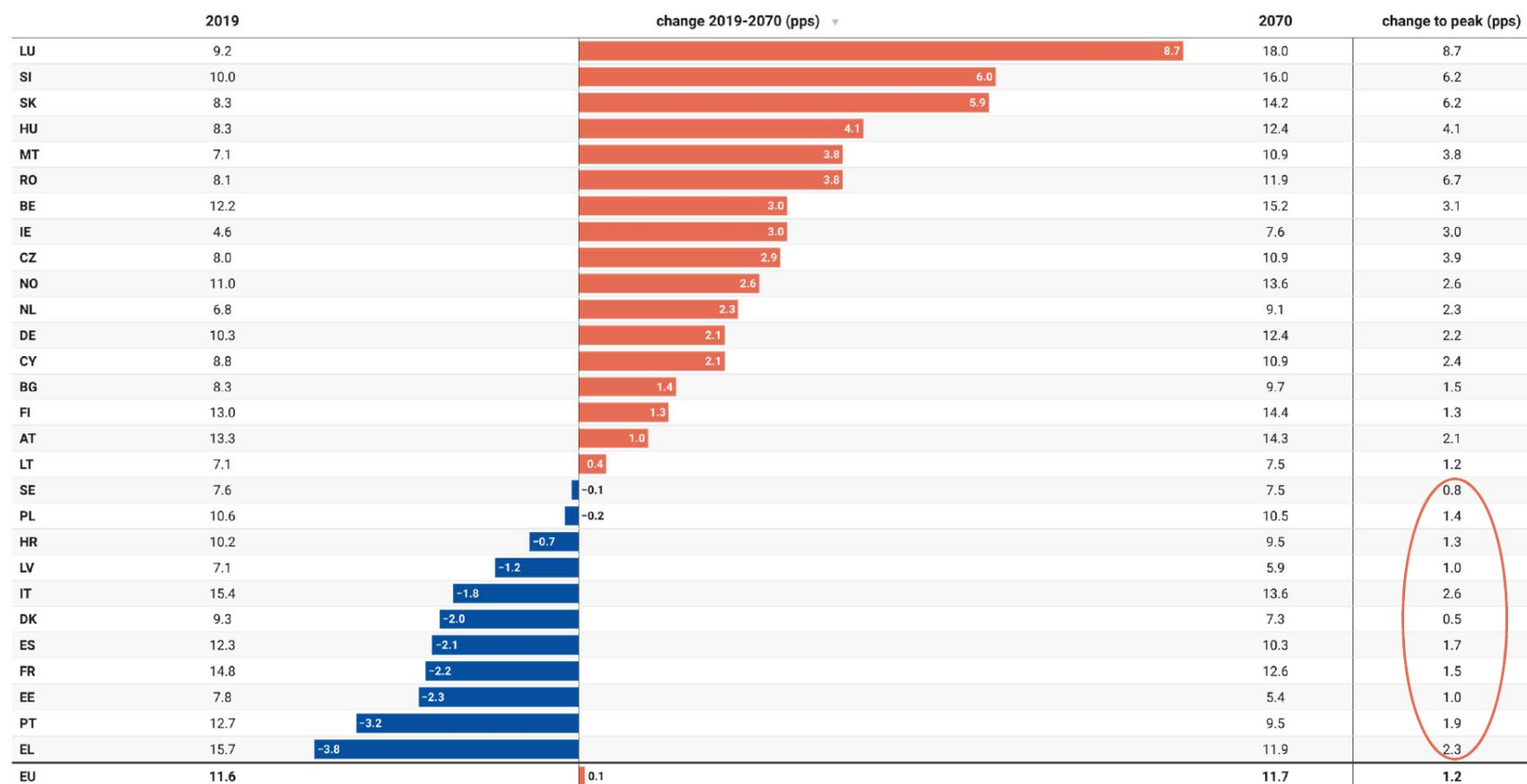

Source: Eurostat • Created with Datawrapper

- 65 συνταξιούχοι/100 εργαζόμενους!!!

Οι συντάξεις θα αυξηθούν;;;

Public pension expenditure (%GDP) - baseline

Source: 2021 Ageing Report • Created with Datawrapper

Μείωση Δαπανών Συνταξιοδότησης 3,8% ποσοστού κατά κεφαλήν εισοδήματος

Θα αντέξουν τα παιδιά μας;

Δημόσιο χρέος το δ' τρίμηνο

- **356,695** δισ. Ευρώ το 2023,
- **356,796** δισ. ευρώ το 2022, ΕΛΣΤΑΤ.23 Απρ 2024

τα έσοδα του κράτους. Μετά τη λήξη της προ

σημερινοί Νορβηγοί έχουν τη δυνατότητα να δου

Η δημιουργία είναι Μονόδρομος!!!

- **Να συνεχίσουμε να δημιουργούμε και να μεγαλώνουμε την πίτα**
 - δημιουργώντας ότι και όσο μπορούμε
 - ο Σοφοκλής έγραψε το Οιδίποδα επί Κολωνώ στα 90 του
- **Ή τουλάχιστον να μειώνουμε**
 - επιβάρυνση του περιβάλλοντος (πχ αέρια θερμοκηπίου – κρέας, εξωτικές τροφές- πολλά ταξίδια)
 - απαιτήσεις μας (αυτάρκεια)
 - τις ιατροφαρμακευτικές μας ανάγκες

4. Ολοκλήρωση του Ανθρώπου *κατά τον Αριστοτέλη*

- Το «εὖ ζῆν» **δεν** προσδιορίζεται μόνο με υλικούς- οικονομικούς όρους.
- Η «ποιότητα ζωής» είναι κάτι ευρύτερο και συνίσταται στην εξασφάλιση του συνόλου των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την **ηθική και πνευματική ολοκλήρωση** του ανθρώπου.
- Ιδιαίτερα το εὖ ζῆν, η καλή ζωή, συνδέεται με την **ενάρετη ζωή**. Αυτή είναι η αποστολή της πολιτείας: να διασφαλίζει για τον πολίτη τις αναγκαίες προϋποθέσεις, ώστε να κατακτήσει το υπέρτατο αγαθό, την ευδαιμονία, φθάνοντας στην **ολοκλήρωσή του**.
- Ενσυναίσθηση (empathy) – Συμπερίληψη (Inclusiveness) τα λέμε σήμερα, αλλά **προσπερνάμε την τελείωση!!!!**

Ολοκλήρωση του Ανθρώπου

κατά άλλους φιλοσόφους

- Μέσα από την **συνεχή φιλοσοφία** τα γράμματα μπορεί να είναι ευτυχισμένα.

Κικέρωνας

- Η τρίτη ηλικία είναι το αποκορύφωμα μιας **δια βίου προσπάθειας εξασφάλισης της αυτάρκειας και της ευδαιμονίας.**

Επίκουρος

- Τα παράπονα που **δημιουργούνται οφείλονται στον χαρακτήρα και όχι στην ηλικία:** ο χαρακτήρας είναι η βασική αιτία για ευτυχισμένα ή δυστυχισμένα γηρατειά και γενικά για μια ευτυχισμένη ή δυστυχισμένη ζωή.

Επίκουρος

Ολοκλήρωση του Ανθρώπου κατά σύγχρονους μελετητές

- Στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκονται **οι ανάγκες της αυτοπραγμάτωσης**, δηλαδή η αξιοποίηση των εσωτερικών ικανοτήτων, η δημιουργικότητα και η αίσθηση πληρότητας.
- Ουσιαστικά αναφέρεται **στην ανάγκη του ατόμου να γίνει αυτό που ο ίδιος ονειρεύεται.**

Ολοκλήρωση του Ανθρώπου κατά την Χριστιανική εκκλησία, αλλά και τον Δαρβίνο

- **Κατά την Χριστιανική διδασκαλία η ΘΕΩΣΗ!!!**
- Κατά τον Δαρβίνο η **συνεχής βελτίωση μέσω της εξέλιξης!!!**
- Κάθε Άνθρωπος όπως κάθε είδος αναπτύσσει εκείνες τις ιδιότητες που το **βοηθούν να επιβιώσει ή δημιουργεί νέες**, ανάλογα με τις απαιτήσεις του περιβάλλοντος, ώστε **να εξασφαλιστεί η συνέχεια, η «διαιώνιση»**.

Η μόνη αμφισβήτηση που μπορεί να υπάρξει εντοπίζεται στην «ορθόδοξη άποψη πως μοναδικός παράγοντας αλλαγής και ανάπτυξης στη ζωή ήταν η φυσική επιλογή σε συνεργασία με αιφνίδιες αλλαγές ή μεταλλάξεις στους οργανισμούς»

(Χάκετα Χόουκς: Πρόλογος του 1^{ου} τόμου της «Ιστορίας της Ανθρωπότητας», έκδοση της UNESCO).

Παραδείγματα Ευτυχισμένων Θανάτων

- «Κάτθανε, Διαγόρα, οὐ καὶ ἐς Ὀλυμπον ἀναβήσῃ» (Πέθανε Διαγόρα, δεν θα ανέβεις και στον Όλυμπο)

Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν
σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν
εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου
τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ
πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, φῶς
εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν
λαοῦ σου Ἰσραὴλ.

Νυν απολλύεις τον δούλον σου

Επιστρέφουν τα Μάρμαρα του Παρθενώνα;

Είμαστε υπερήφανοι για την κληρονομιά μας!!!

- Δημοκρατία
- Γλώσσα, Φιλοσοφία, Ποίηση
- Αριστουργήματα τέχνης
- Σεβασμό στο περιβάλλον

5. Ερωτήματα-Εμείς;;

Δελτίο Τύπου 838
04.04.2024

Αθήνα,

- Ο Ελγιν έκλεψε κομμάτια, εμείς λιώνουμε με την ρύπανση τον πυρήνα τους
- Πληγές το περιβάλλον
- Ξεπούλημα εθνικής γης/ «επενδύσεις»
- «Φέσι» 400 Δις στην επόμενη γενιά

Μήγαρις έχω άλλο στο νου, πάρεξ ελευθερία και γλώσσα!

Διονύσιος Σολωμός

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ GREEKLISH

ΦΤΩΧΗ ΓΛΩΣΣΑ = ΦΤΩΧΗ ΔΙΑΝΟΙΑ!

Όσοι χρησιμοποιούν, ανέχονται ή αντιμετωπίζουν
ως άνευ σημασίας φαινόμενο τα **greeklish**,
ας πληροφορηθούν ότι, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα,
το **73%** των μαθητών μέσης εκπαίδευσης χρησιμοποιούν
αυτή την ασίστατη, απάτριδα και α-νόητη γλώσσα!
Οι λόγοι, τους οποίους επικαλέσθηκαν είναι ότι δεν ξέρουν
ορθογραφία, είναι βολική και είναι γρήγορη!
Μέσα από αυτές τις δικαιολογίες αναδύεται ολόκληρο το
πλέγμα αρχών και αξιών των παιδιών μας, δηλαδή
η αμορφωσιά, η ήσων προσπάθεια (τεμπελιά)
και το βόλεμα!

**Κι επειδή όπως έλεγε ο Πλάτων, η γλώσσα αντανakλά τη
διάνοια, είναι προφανές ότι κινδυνεύουν σοβαρά και οι δύο!**

6. Μερικές σκέψεις

- Η χρονολογική μας ηλικία δεν λέει και πολλά πράγματα – είναι μόνο αφορμή έκφρασης ευγνωμοσύνης
- Ας κρατήσουμε σε καλή κατάσταση την βιολογική μας ηλικία με σωστή διατροφή και άσκηση
- Η δημιουργία και η αναζήτηση της «ομορφιάς» στην φάση ολοκλήρωσης είναι όχι μόνο «θεραπευτική» αλλά ανάγκη – υποχρέωση μας στις επόμενες γενεές
- Η ολοκλήρωση της ζωής (αυτοπραγμάτωση) κυρίως με καλλιέργεια της αρετής – πραγματοποίηση των «ονείρων μας» να είναι ο υπέρτατος σκοπός μας

«Η ομορφιά θα σώσει τον κόσμο»

Πρίγκιπας Μίσκιν, στο περίφημο έργο του Φίοντορ Ντοστογιέφσκι :«Ο ηλίθιος».

- Γεμίστε τον κόσμο με χαρούμενες ζωγραφιές!!!
- Αν θέλετε θλιβερά πράγματα, δείτε τις ειδήσεις στην τηλεόραση.

Bob Ross 1942-1995, Αμερικανός Ζωγράφος

Η Φύση μας διδάσκει:

Ομορφιά

Αγάπη

Νιάσιμο

Δημιουργία

Ως εμεγαλύνθη τα έργα σου Κύριε

(προοιμιακός ψαλμός)

Πως ολοκληρώνεται ο άνθρωπος;;

Να δημιουργείς και δημιουργώντας
να δημιουργείς και να μην είσαι
τίποτε άλλο από την δημιουργία σου
Αριστοτέλης

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Γνώμες, καρδιές, όσοι Έλληνες,
ὅ,τι εἴστε, μὴν ξεχνᾶτε,
δὲν εἴστε ἀπὸ τὰ χέρια σας
μονάχα, ὄχι. Χρωστᾶτε
καὶ σὲ ὅσους ἦρθαν, πέρασαν,
θὰ ῥθοῦνε, θὰ περάσουν.
Κριτές, θὰ μᾶς δικάσουν
οἱ ἀγέννητοι, οἱ νεκροί.»
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ